

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a felülvizsgálati eljárásban dr. Tisza Péter Tamás ügyvéd által képviselt felperesnek a Nemzeti Közlekedési Hatóság Központ Hivatala - mint a Közlekedési Főfelügyelet jogutódja - alperes ellen közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 2006. november 28. napján kelt 9.K.30.414/2006/9. számú jogerős ítélete ellen a felperes által 11. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 9.K.30.414/2006/9. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a Legfelsőbb Bíróság a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 20.000 /húszezer/ forint felülvizsgálati eljárási költséget, továbbá az államnak - külön felhívásra - 36.000 /harminchatezer/ forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes a több házrészből álló ingatlan tulajdonosa 475/801 arányban. Az utcafronti rész tulajdonosa az ingatlanát bérbe adta a Kft-nek, amely sörözőt üzemeltet.

A vendéglátó-ipari egység előtt zöldfüves területen - mely közterületként van nyilvántartva - 3 db parkoló kialakítására került sor, a vendéglátó-ipari egység tevékenysége megkezdésével egyidejűleg. Ezen parkolók közvetlenül az ingatlan kapubejárójához létesült bejáróból voltak közvetlenül megközelíthetőek.

A Kft. Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal Jegyzőjéhez kérelemmel fordult annak érdekében, hogy a vendéglátó-ipari egység előtti kapubejárójára merőlegesen kiépített 3 db közterületi parkoló megszüntetéséhez járuljon hozzá.

Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal Jegyzője a 2004. június 17-én kelt 70936/6/2004. számú határozatával - mint közútkezelő -

hozzájárult a 3 db közterületi parkoló megszüntetéséhez. A hozzájárulásban a jegyző tájékoztatta a kft-t, hogy a közútkezelői hozzájárulásban előírtak felülvizsgálatát 15 napon belül a Megyei Közlekedési Főfelügyeletről kérheti.

Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal Jegyzője 8610-3/2005. szám alatt szintén közútkezelői állásfoglalást adott 2005. január 20-án ugyanazon tartalommal, mint a 70936-6/2004. számú állásfoglalásában.

A hozzájáruló nyilatkozat tájékoztatta a kft-t arról, hogy a közútkezelői hozzájárulás nem mentesíti a közterület igénybevételeire jogosultakat a szezon lejárta utáni zöldterület közterület helyreállítási kötelezettség alól, mely magában foglalja a bútorzat és a napernyő eltávolítását is.

A hozzájárulásra való tekintettel a kft. a kapubejáróból megközelíthető 3 db parkolót megszüntette, és annak helyén elbontható teraszt alakított ki, a vendéglátó-ipari egység részeként.

A felperes több fórum felé élt jelzéssel a parkoló megszüntetése tárgyában.

A Megyei Közlekedési Felügyelet a felperes beadványát egyesítette a parkoló megszüntetése ügyében a Kft. kérelme alapján folyamatban levő eljárás irataival és tájékoztatta a felperest, hogy a beadványában foglaltak önálló határozat meghozatalát nem indokolják.

Utóbb a kft. a parkoló megszüntetése tárgyában előterjesztett kérelmét visszavonta, így a parkoló ügyében folytatott hatósági eljárás határozattal megszüntetésre került 2005. augusztus 17-én.

A felperes ezek után a Megyei Főügyészségnél kifogást terjesztett elő, melyben sérelmezte, hogy kérelme érdemi kivizsgálása nem történt meg; a főügyészség indítványozta az elsőfokú közigazgatási szervnél - a Megyei Közlekedési Felügyeletnél -, hogy a felperes kérelme alapján hatósági eljárás lefolytatására kerüljön sor.

A Megyei Közlekedési Felügyelet a felperes kérelmét a parkoló nem közlekedési célú igénybevétele miatti útügyi hatósági eljárás megindítására vonatkozó kérelemnek tekintette. Megállapította, hogy a felperes nem jogosult a közút nem közlekedési célú igénybevétele miatti útügyi hatósági eljárás kezdeményezésére, ezért a 2006. áprilisi 6. napján kelt 341/4/2006. számú határozatával a felperes kérelmét elutasította.

A felperes fellebbezése folytán eljárta a 2006. május 30-án kelt 1147/3/2006. számú határozatával az elsőfokú határozatot megváltoztatta; egyrészt a felperesnek a közút engedély nélküli megszüntetése miatt hatósági eljárás hivatalból történő megindítására vonatkozó kérelmét elutasította, másrészt a

felperesnek Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal - mint helyi közútkezelő - 2004. június 17-én és 2005. január 20-án kelt közútkezelői döntésének felülvizsgálatára vonatkozó kérelmét elutasította.

A felperes keresetében az alperesi határozatok felülvizsgálatát és hatályon kívül helyezését, az elsőfokú hatóság új eljárásra kötelezését kérte.

Álláspontja szerint a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény /a továbbiakban: Kktv./ 29. § /1/ bekezdése egyértelmű abban a kérdésben, hogy utat, közutat, illetve a közutak tartozékát csak a közlekedési hatóság engedélye alapján lehet megszüntetni.

Hivatkozott arra, hogy a Megyei Bíróság a 14.K.30.244/2004/10. számú ítélete indokolásában egyértelműen kifejtette azt, hogy a 3 db várakozóhely a közút tartozéka; az elsőfokú közlekedési hatóságnak kellett volna tehát a parkoló megszüntetéséhez a hozzájárulást megadnia.

Mivel az ítélet indokolása mindenki számára kötelező, az általa hivatkozott ítélet pedig a parkolóhelyek kérdésében egyértelműen állást foglalt, ettől az állásponttól a jelen perbeli bíróság sem térhet el.

Indítványozta, hogy a megyei bíróság szerezze be a Kft. és a Közterület-felügyelet között létrejött közterület-használati szerződést, mert az - álláspontja szerint - semmis, amely semmisséget a bíróságnak hivatalból kell figyelembe vennie.

Álláspontja szerint útcsatlakozásnak nem a kapu előtti, ún. kapubejárót kell tekinteni, hanem csupán a kapubejáró és a közút közötti szűk mértani vonalat.

Jogi álláspontja szerint tévesen hivatkozik az alperes arra, hogy perindítási jogosultsága nincs.

Az kétségből nem vonható, hogy a felperes a közút és a tartozékait magában foglaló ingatlannal szomszédos ingatlan tulajdonosa, ebből pedig okszerűen következik, hogy az ingatlanrészekkel kapcsolatos közlekedési hatósági határozat jogát és jogos érdekeit sértheti.

A megyei bíróság a felperes keresetét elutasította.

Ítéletének indokolásában kifejtette, hogy a keresetösségi jog kérdése nem tehető vitássá, hiszen a felperes által felülvizsgálni kért határozatnak az ügyfele - éppen akinek a kérelme tárgyában a közigazgatási eljárás folyamatban volt - maga a felperes.

Az alperes 1147/3/2006. számú határozata két pontban is a felperes kérelmét utasította el.

Tény, hogy az alperesi határozat éppen amiatt született, mert a felperesnek nincs jogi lehetősége a fennálló helyzetben ügyi hatósági eljárás kezdeményezésére, de ez nem jár azzal a következménnyel, hogy az ebben a tárgyban előterjesztett kérelmét elutasító határozat bírósági felülvizsgálatát ne kezdeményezhesse.

A megyei bíróság álláspontja szerint a felperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy a Megyei Bíróság 14.K.30.244/2004/10. számú ítélete jogi indokolása által tett megállapítás miatt a jelen perben sem hozható más döntés, mint a felperesi keresetnek helyt adó.

Kifejtette a megyei bíróság, hogy azon másik ítéletben a bíróság nem azonos tényállás mellett járt el, a közigazgatási perben nem ugyanazon határozat bírósági felülvizsgálata folyt.

Az érintett perben a bíróság abban a kérdésben foglalt állást, hogy ki rendelkezik hatáskörrel az adott eljárásban. A jogvita lényege az volt, hogy van-e bármilyen hatásköre a közlekedési hatóságnak; tekintve, hogy a közlekedési hatóság hatásköre hiányát állapította meg, és nem bírálta el érdemben a felperes által előterjesztett kérelmet.

Az érintett ítélet indokolása nem értékelte azt a körülményt sem, hogy a kapubejáró tartozéka, vagy a közút tartozéka-e a várakozóhely; mindössze azt deklarálta, hogy a várakozóhely az út tartozéka.

Helyesen hivatkozott az alperes ellenkérelmében arra, hogy az adott ügyben a bíróság nem tett olyan utalást, hogy a jövőben az érintett várakozóhelyet a közútkezelői nyilatkozattal ne lehetne megszüntetni.

A felperes kereseti kérelmében - a megyei bíróság álláspontja szerint - alaptalanul hivatkozott arra, hogy az alperesnek, illetve a közlekedési hatóságnak a parkolóhely megszüntetése ügyében a Kktv. 29. § /1/ bekezdése alapján kell eljárnia.

Tény, hogy a Kktv. 29. § /1/ bekezdése akként rendelkezik, hogy utat megszüntetni, elbontani a közlekedési hatóság engedélye alapján szabad, de a Kktv. 39. § /1/ bekezdése az útcsatlakozásra vonatkozóan eltérő szabályt határoz meg, amely azt rögzíti, hogy útcsatlakozást létesíteni a közút kezelőjének hozzájárulásával szabad.

A megyei bíróság nem osztotta azt a felperesi álláspontot, hogy az útcsatlakozás pusztán a kapubejáró és az utca közötti geometriai szűk vonal lenne. A Kktv. 47. § o/ pontja magyarázó rendelkezéséből következően ugyanis az ingatlan kapujától az úttestig kialakított részt - azaz a kapubejárót - útcsatlakozásnak kell tekinteni.

Ezt az alperesi álláspontot támasztja alá az alperes által hivatkozott szabvány is, mely szerint az útcsatlakozás egyik fajtája a kapubejáró, amely az útmenti magántulajdonú és magánhasználatú ingatlan megközelítését biztosító terület, melyet a közforgalom nem vesz igénybe.

A Kktv. 47. § k/ pontjára hivatkozással megállapította a megyei bíróság, hogy az ingatlan kapubejáró útjának, azaz útcsatlakozásának tartozéka a perben érintett felperesi kérelem tárgyát képező 3 db parkoló; ezért az útcsatlakozás tartozékát

képező parkoló megszüntetéséhez a közútkezelő hozzájárulását kell beszerezni. Ezen hozzájárulás pedig már megszületett, hiszen Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal Jegyzője - mint a helyi közút kezelője - 2004. június 17-én és 2005. január 20-án kelt nyilatkozatában hozzájárulását adta a parkolóhely megszüntetéséhez. Tekintettel arra, hogy az érintett három parkoló jogszerűen szűnt meg, ezért parkoló engedély nélküli megszüntetése ügyében közlekedési hatósági eljárás nem kezdeményezhető.

Leszögezte a megyei bíróság, hogy a közlekedési hatóság a Kktv. 34. § /2/ bekezdése alapján a biztonságos közlekedés követelményeinek érvényre jutása érdekében vizsgálhatja felül a közútkezelői hozzájárulást. Így helyesen hivatkozott az alperesi határozat arra, hogy a parkolóhelyek léte, de annak megszűnése sem akadályozza a kapubejáró rendeltetésszerű használatát. Mivel a parkoló mind a közút területén, mind a kapubejáró területén kívül helyezkedett el, annak megszüntetése egyik út állagát sem veszélyezteti; ezért az alperes helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a közútkezelő által engedélyezett parkoló-megszüntetés a közúti közlekedés biztonságát és az út állagát nem veszélyezteti, ezért a közútkezelői hozzájárulás megváltoztatása, valamint a forgalomszabályozás módosításának kezdeményezése nem indokolt.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, annak hatályon kívül helyezését kérte, a keresetében foglaltakat fenntartotta.

Arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet sérti az 1997. évi LXVI. törvény /a továbbiakban: BSZII/ 7. §-át, a 4/1997. /I. 22./ Kormányrendelet 2. § /3/ bekezdését, a Kktv. 2. § /5/ bekezdését, 47. § k/ és o/ pontját, 29. § /1/, /2/ bekezdését, a 15/2000. /XI. 16./ KÖVIM rendelet 2. § d/ pontját, az OTÉK 42. §-át és a Ptk. 200. § /2/ bekezdését.

Mindemellett a megyei bíróság a Kktv. 39. § /1/ bekezdését, illetve az 1.115:2004. Műszaki Előírást mindennemű jogalap nélkül alkalmazta, továbbá tévesen értelmezte a tartozék jogi fogalmát.

Kifejtette, hogy a tartozék fogalmát a közigazgatási jog nem definiálja, tehát analógia útján a Ptk. ez irányú rendelkezéseit kell alkalmazni. A tartozék „a fődolog rendeltetésszerű használatához szükséges, illetve a használatot elősegíti”.

A felperesi álláspont szerint a perbeli várakozóhelyek az út rendeltetésszerű használatához szükségesek, valamint a söröző használatát könnyítik meg, nem pedig az egyébként útcsatlakozásnak nem minősülő kapubeállóét, az utcában történő parkolást nagymértékben elősegítik.

Hivatkozott arra a felperes, hogy a Kktv. 47. § o/ pontja szerint a kapubeálló nem minősül útcsatlakozásnak, ugyanis ezen törvényhely szerint az útcsatlakozás a járműveknek a közút melletti ingatlanról közútra való ráhajtását szolgáló területnek, vagyis kapubeállónak a közúthoz csatlakozása, azaz egy mértani vonal.

Az alperes által hivatkozott 1.115:2004. Műszaki Előírás a perbeli helyzetre nem alkalmazható, ugyanis az egyrészt országos közutakra vonatkozó kötelező érvénnyel, és csakis olyan kapubeállókra, amelyeket a közforgalom nem vesz igénybe. A perben szereplő kapubeállót a közforgalom igénybe veszi, hiszen a várakozóhelyek éppen azon keresztül közelíthetők meg; továbbá egy szabvány nem ronthatja le a Kktv. fent hivatkozott rendelkezéseit.

Hivatkozott a felperes felülvizsgálati kérelmében a 4/1997. /I. 22./ Kormányrendelet 2. § /3/ bekezdésére, mely szerint közút területének közlekedésre szolgáló részén - a járda kivételével - kereskedelmi tevékenység nem folytatható. A parkoló megszüntetése pedig nem vitatottan, éppen hogy kereskedelmi-vendéglátó-ipari tevékenység folytatása érdekében történik.

Álláspontja szerint a 253/1997. /XII. 20./ Kormányrendelet /OTÉK/ 42. §-át is sérti a határozat, ugyanis a parkolóhelyek - az ítéleti megállapítással ellentétben - szükségesek az épület rendeltetésszerű használatához, azok éppen hogy ennek, valamint az utca normális közlekedési rendjének biztosítása érdekében - az üzleti tevékenység engedélyezésének előfeltételeként - létesültek. A sörkertre vonatkozó közterület-foglalási szerződés a Ptk. 200. § /2/ bekezdésébe ütközik, ugyanis sérti a 4/1997. /I. 22./ Kormányrendelet 2. § /3/ bekezdését, az OTÉK 26. § /1/ bekezdését, a közterületi rendelet 8. § /3/ és /6/ bekezdését, 7. § /1/ bekezdés b/ pontját, 5. § /2/ bekezdés a/ és b/ pontjait, ezért semmis; mely tényt hivatalból figyelembe kell venni.

A felperes megítélése szerint a megyei bíróság által hivatkozott Kktv. 39. § /1/ bekezdése nem alkalmazható, tekintettel arra, hogy az útcsatlakozás létesítéséről szól, nem pedig út megszüntetéséről.

Hangsúlyozta a felperes, hogy a BSZI 7. §-a rögzíti azt, hogy a bíróság határozata mindenkire kötelező, ide értve azt is, hogy ha a bíróság valamely ügyben hatáskörét, vagy annak hiányát állapítja meg.

A 14.K.30.244/2004/10. számú ítélet kétséggkívül abban a kérdésben foglalt állást, hogy az alperes hatáskörrel bír-e. Ugyanakkor az alperes ezen előzményi perben hatáskörét arra hivatkozással vonta kétségbe, hogy a szóban forgó, jelen perrel is érintett parkolók nem minősülnek útnak.

Megállapításait a Megyei Bíróság ezen korábbi ítéletében a jelen perbelivel azonos természetbeni állapot figyelembevételével tette meg; ezért a jogerős ítélet okfejtése szöges ellentétben áll a korábbi ítélettel, amely a felperesével azonos jogi álláspontot tartalmaz.

A felperes tárgyalás tartását kérte az ügyben.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására irányult.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint a megyei bíróság megfelelő alapossággal feltárta és rögzítette ítélete indokolásában az ügyben irányadó tényállást, és abból - az ide vonatkozó jogszabályi rendelkezések alkalmazásával - helytálló jogi következtetést vont le.

Elsődlegesen kiemeli a Legfelsőbb Bíróság, hogy a felperes által a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályok és jogszabályhelyek többségét a megyei bíróság - eljárása és az ítélet meghozatala során - nem alkalmazta, így meg sem sérthette.

A felperes által megjelölt, a bíróságok szervezetéről, valamint az építésügyi szabályokról szóló jogszabályok alkalmazása a perbeli ügy elbírálásánál indokolatlan és szükségtelen lett volna.

A megyei bíróság a keresettel támadott alperesi határozatok jogszerűségét a Kktv. rendelkezései alapján, azokkal összevetve vizsgálta felül, így a Legfelsőbb Bíróság is e körben vizsgálódhatott a felülvizsgálati kérelem elbírálása során, a Pp. 275. § /1/ bekezdésének megfelelően.

A Legfelsőbb Bíróság egyetértett a megyei bíróság azon jogi álláspontjával, hogy a perben vizsgált terület - a jogerős ítéletben is idézett jogszabályi rendelkezésekre tekintettel - útcsatlakozásnak minősül; ez a Kktv. 47. § o/ pontja alapján egyértelműen megállapítható.

Az ingatlan kapujától az úttestig kialakított részt - azaz a kapubejárót - helyesen minősítette útcsatlakozásnak az alperesi hatóságokkal összhangban a megyei bíróság.

A Kktv. 47. § k/ pontja felsorolásában a várakozóhely, a pihenőhely... az út tartozékának minősül. Így az ingatlan kapubejáró útjának, azaz útcsatlakozásának tartozéka az a 3 db parkolóhely, amelynek tárgyában a felperes a perbeli közigazgatási eljárást indította.

A perbeli parkoló a közút úrszelvényein kívül a közúttól kiemelt szegéllyel, és kb. 1 méter széles füves területtel elválasztva került kialakításra. A parkoló kizárólag a járművek ingatlanról közútra hajtását szolgáló kapubejáró útján keresztül közelíthető meg; ezt a tényt - az eljárás során - maga a felperes sem vitatta. Az ingatlanrész természetbeli, műszaki jellemzőkkel körülírható, tulajdonságából egyértelműen következik, hogy az útcsatlakozás a Kktv. 47. § o/ pontjában meghatározott jogi fogalomnak megfelel, így kétségtelenül útcsatlakozásnak minősül.

Megjegyzzi a Legfelsőbb Bíróság, hogy a felperes felülvizsgálati kérelembeli érvelésének megalapozottsága esetén minden kapubejáró - mint speciális útcsatlakozás -létesítése esetén a közlekedési hatóság engedélyére lenne szükség; ez pedig a Kktv. 39. § /1/ bekezdésének ellentmond.

Téves az a felperesi okfejtés is, hogy a várakozóhely nem az útcsatlakozás, hanem az út tartozékát képezi. Ezen felperesi érvelés azt a helyzetet feltételezi, hogy a fődolog - azaz az út - és a tartozék - azaz a várakozóhely - nincs tartósan összeépítve, így maga a dologegyesülés nem valósul meg.

A Legfelsőbb Bíróság egyetértett a megyei bíróságnak az e körben kialakított jogi álláspontjával.

Hangsúlyozza a Legfelsőbb Bíróság, hogy a közlekedési hatóságnak nincs olyan jogi eszköze, amellyel a felperesnek a várakozóhely megszüntetésével kapcsolatos - a felülvizsgálati kérelemben is felsorolt - érdeksérelmét orvosolhatná.

A Legfelsőbb Bíróság megítélése szerint helyesen foglalt állást a megyei bíróság abban a kérdésben is, hogy a felperes által hivatkozott 14.K.30.244/2004/10. számú ítélet - sem a rendelkező rész, sem az indokolás tekintetében - nem kötötte a jelen perben eljáró bíróságot, tekintettel arra, hogy azon per egészen más tárgyban folyt, az ottani jogvita lényege, hogy melyik hatóság rendelkezik hatáskörrel az eljárás lefolytatására.

Minderre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság megállapította, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat nem sértette meg, ezért azt a Pp. 275. § /3/ bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült alperesi perköltség megfizetésére a Legfelsőbb Bíróság a felperest a Pp. 270. § /1/ bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 78. § /1/ bekezdése szerint kötelezte.

A tárgyi illeték-feljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték viselésére a felperes a 6/1986. /VI. 26./ IM rendelet 13. § /2/ bekezdése értelmében köteles.

Budapest, 2007. november 28.

Dr. Buzinkay Zoltán sk. tanácselnök, Dr. Fekete Ildikó sk. előadó bíró, Dr. Darák Péter sk. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő